

Vykročili sme náročnou cestou transformácie

Transformačný proces štátneho podniku na akciovú spoločnosť je mimoriadne zložitá téma. Je to akási „biela plocha“ na mape našej ekonomiky, ktorá hľadá cesty, ako urobiť zo stratových štátnych podnikov úspešné, prosperujúce a moderné spoločnosti.

V utorok **19.8.2003** sa v zasadacej miestnosti Generálneho riaditeľstva Lesov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici stretol na svojom prvom zasadnutí Riadiaci výbor transformačného projektu. Vedenie podniku, ministerskí úradníci, manažéri, lesníci, konzultanti, jedným slovom všetci akoby v horúcom vzduchu zasadačky vnímali nevyslovenú otázku: je skutočne v ľudských silách spracovať tak nepredstaviteľne veľké množstvo informácií?

33 tímov špecialistov pod vedením koordinátorov a členov Transformačného projektového tímu strávili stovky, možno tisíce hodín pri zhromažďovaní informácií, ktorých charakter si často vyžadoval odlišnú metodiku získavania i spracovania. Aby sa zaručil istý odstup, informácie aj z iných zdrojov a akýsi „pohľad zvonku“, boli do práce na jednotlivých projektoch prizvaní renomovaní odborníci z vysokých škôl (TU Zvolen, UMB Banská Bystrica), výskumných ústavov, všetkých stupňov samospráv. Na zasadnutí riadiaceho výboru bol prezentovaný stav jednotlivých projektov. Téma na celý deň, a možno aj na dva. Treba dodať, že tímy špecialistov predviedli prezentácie na vysokej odbornej úrovni. Je slubné, že napriek náročnosti a obsiahlosti niektorých analýz speje prvá, analytická fáza transformácie k úspešnému završeniu. Bodku za ňu by malo dať

ďalšie, druhé zasadnutie riadiaceho výboru, ktoré sa má uskutočniť 23. a 24. septembra 2003. Dovtedy však ešte ostáva vykonať poriadny kus práce: odovzdať dokončené projekty, pripomenkovať ich a dať po pretlmočení k dispozícii poradcom z Rakúskych štátnych lesov, ktorí ešte pred zasadnutím výboru uskutočnia s každým tímom konzultácie. Na konci tejto fázy transformácie by už mali byť nastolené scenáre možných alternatív vývoja Lesov Slovenskej republiky.

Cesta, ktorá je pred nami, je ešte dlhá a náročná. Je o to ťažšie, že „popri ceste“ nie sú žiadne „smerové tabule“. Dôležité je, že sme si vedomí toho, že kráčame správnym smerom.

Peter Gogola

DEŇ STROMU 2003

/bližšie o akcii str. 3/

ORAVSKÝ POHÁR

XIII. MAJSTROVSTVÁ SR

V areáli amfiteátra v Námestove na brehu Oravskej priehrady sa uskutočnili všetky technické disciplíny a sprievodné akcie súťaže drevorubačov – Oravský pohár, ktorá bola ako XIII. otvorený ročník majstrovstiev SR DREVORUBAČ 2003. Zároveň bola súťaž aj kvalifikáciou na 6. spoločné majstrovstvá SR a ČR.

Súťaž drevorubačov na Orave sa stala dobrou tradíciou a jej organizovanie je na vysokej profesionálnej úrovni. Pracovníci Odštepného závodu Námestovo ani tentoraz nesklamali a spolu s ostatnými usporiadajúcimi organizáciami – najmä MP SR, OZ Drevo-lesy-voda, LSR, š.p, generálne riaditeľstvo Banská Bystrica, Mesto Námestovo, sponzormi na čele s generálnym sponzorom fy HUSQVARNA, pripravili nezabudnuteľné chvíle nielen pre súťažiacich, ale najmä pre odbornú lesnícku verejnosť i rekreantov na Oravskej priehrade. Potvrdili tak dobrý chýr, ktorý sa rozšíril do krajín strednej Európy a pomáha v rozvoji Oravského regiónu.

Hneď v úvode si technické disciplíny prezrela podpredsedníčka NR SR p. Zuzana Martiňáková v sprievode niektorých poslancov NR SR. Osobitne ocenila organizáciu tohto podujatia, ktoré prekročilo hranice Slovenska. Záujem predstaviteľov politického a verejného života po celý čas súťaže neutíchal.

Po najťažšej disciplíne – stínke, ktorá sa uskutočnila na Lesnej správe Paráč, sa všetky disciplíny uskutočnili v už spomenutom areáli na brehu Oravskej priehrady. Najväčší záujem divákov bol o odvetvovanie. V sprievodných disciplínach bol najväčší záujem o pílenie dvojručnou pilou – bruchatkou a pretínanie polena.

Súčasťou sprievodných akcií bola tiež umelecká časť, kde boli predvádzané umelecké diela z dreva – ich výroba, predaj okrasných drevin, oblečenia, lesníckej techniky a podobne. Vystúpenie mažoretiek, hudobných a folklórnych skupín len dotváralo celkovú atmosféru na brehu Oravskej priehrady.

Všetci prítomní vyslovili slávnostné „Dovidenia o rok, prídeme na DREVORUBAČ 2004“.

(Celkové výsledky na 4. strane obálky)

PRVÝ LESNÍCKY SKANZEN NA SLOVENSKU OTVORENÝ

Niekedy koncom mája tohto roku: Vo Vydovskej doline sa po dlhých desaťročiach rozohrela pravá uhliarska mília...

19. júl 2003, krátko po desiatej hodine: Do doliny krátko po sebe prichádzajú Zsolt Simon a László Miklós, členovia kabinetu, ktorých rezortné osadenstvá nemávali vo veciach prírody pohľady vždy kompatibilné...

Približne o dve hodiny neskôr: Za prítomnosti vyše 1500 návštevníkov obidvaja ministri symbolickým prepílením konára slávnostne otvárajú inštitúciu, ktorej vznik už pred tridsiatimi rokmi predvídal nestor slovenských ochranárov lesník Julko Burkovský...

Nuž, možno tak nejakoby by kronikár zaznamenával udalosti, ktoré sa začali vo Vydovskej doline pri Čiernom Balogu

DEŇ STROMU 2003

LESNÍCKY SKANZEN

mocnejšie odvíjať práve pred rokom. Vtedajší minister pôdohospodárstva Pavel Koncoš tu počas Dňa stromu odhalil základný kameň Lesníckeho skanzenu. Hoci architekt Vlado Paško, jeden zo záchrancov čiernohronskej železničky mal prírodné múzeum v týchto miestach naplánované už dávno, doba mu dala za pravdu až teraz. Čas a náhoda je zvláštna dvojica. On všetko prikrýva patinou, ona mu to občas prekazí. A, ak jej v tom trochu pomôžeme...

Čo viedlo Lesy Slovenskej republiky k tomu, že sa do budovania prvého lesníckeho skanzenu pustili s plnou

vážnosťou? Dôvodov je viac, medzi nimi nechýbala komunikácia s verejnosťou, ktorej nedostatok začínala byť nápadná. Niežby práve skanzen mohol nahradiť potrebnú spoločenskú diskusiu o význame lesov, ale napomôcť jej iste môže. Aj tu platí ono známe, že raz vidieť...

Vráťme sa však k tej pamätnej júlovej sobote. Tajné odhady sa ešte ráno pohrávajú s účasťou do 800 návštevníkov, najbližšie hodiny to však prekonávajú, napriek tomu, že predchádzajúci piatok bol daždivý, priam dramaticky. Na druhý ročník Dňa stromu sa v ranných schádza s pomocou niekoľkých mimoriadnych vlakov lesnej železničky takmer 1600 účastníkov. Víta ich nový drevený amfiteáter, ktorým do spoločného zámeru prispela balocká „mimovládka“ VYDRA. To, že priamo pod amfiteátrom vytryskol prameň vody je symbolické i pôsobivé zároveň.

(pokračovanie na strane 10)

Reprivatizácia lesov

Zrovnoprávnením všetkých druhov vlastníctva ústavným zákonom, ale najmä prijatím zákona FZ č. 229/1991 Zb. v máji 1991 o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (tzv. zákon o pôde) začal proces navrátenia vlastníckych a obnovenia užívateľských vzťahov. V rámci prinavrátenia majetku pôvodným vlastníkom, alebo ich právnym nástupcom išlo o časť štátneho majetku, ktorý v minulosti bol vlastníkom neprávom odobratý a následne „zospoločnený“ Reprivatizačný proces mal byť prostriedkom na zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu.

Organizácie lesného hospodárstva zabezpečovali úlohy v procese reprivatizácie v zmysle pokynov, či to boli príkazné listy ministra MLVH SR (napr. č. 17/1991, č. 4/1992), metodické pokyny MLVH SR (č. 157/240/1991), výnosy MLVH SR č. 1 a č. 2 s účinnosťou od 1. 1. 1992, list I. námestníka ministra (č. 170/1991-NM-LH) a jeho opatrenia č. 340/220-1991 alebo smernice či usmernenia MP SR. Tieto rôzne usmernenia na začiatku reprivatizačného procesu nariadili zriadiť v štátnych podnikoch samostatné reprivatizačné útvary a reprivatizačné komisie v rámci nimi riadených štruktúr. Tak sa celá agenda reprivatizácie presunula z právnych útvarov podnikov na reprivatizačné odbory.

Celý reprivatizačný proces sprevádzajú problémy vyplývajúce s legislatívnych, technických a ekonomických bariér.

Legislatívna bariéra vyplýva z doposiaľ neujasnenej interpretácie ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. (chýba dôvodová správa), nie je k dispozícii autorizovaný výklad predmetného zákona, čo vedie k súdnym sporom (otázka rozhodného obdobia...) a k rôznemu výkladu zákona. Samotný zákon bol šitý pre poľnohospodárstvo, nezohľadňoval požiadavky pre vracanie lesných majetkov. Dochádza k chybnému výkladu aj pri inštitúte oprávnenej osoby, ktorý je rozdielny v zákone o pôde

a v zákone o mimosúdnych rehabilitáciách. Nie sú doriešené otázky náhrad, napr. pri tzv. porovnateľnom poraste, pri zalesnených delimitovaných plochách, pri vybudovaných objektoch, napr. pri lesných investičných cestách.

Technická bariéra vyplýva zo situácie na súdoch, notárstvach a najmä katastrálnych úradoch – správach katastra. Tieto bývalé strediská geodézie nestačili vybavovať vlastníkov potrebnými dokladmi, pričom pre takmer 300 katastrálnych území sú zničené pozemkové knihy vplyvom vojnových udalostí a živelných pohrôm. V ďalších katastrálnych územiach sú podklady použiteľné obmedzene (krokárske mapy a pod.), nie je vyhovujúci stav v evidencii lesných pozemkov. V majetkovej dokumentácii je veľký neporiadok, hranice v teréne nie sú identifikovateľné, dedičské konania k lesnej pôde neprebíhali, sú neukončené a nezavreté. Aj pozemkové úpravy (ZRPS, ROEP) nepostupujú podľa centrálne schválených harmonogramov, ich schvaľovanie trvá neúmerne dlho, čo sa následne odzrkadľuje nepriaznivo v procese reprivatizácie z dôvodu minimálneho množstva informácií poskytnutých povinnej osobe (LSR, š. p. dostane výstupy od spracovateľa len za seba – SR a nie celý elaborát ROEP pre dané katastrálne územie).

Ekonomická bariéra vyplýva z doposiaľ nepridelených finančných zdrojov na reštitučné náhrady, na nájomné a pre prípadnú kúpu ponúkaných lesných pozemkov a lesných porastov na nich stojacich pre štát. Nie je dostatok finančných zdrojov pre vyhotovovanie geometrických - odčleňovacích plánov pri určovaní a stabilizácii hraníc.

S takýmto stavom je všeobecná nespokojnosť na strane vlastníkov lesa, ako aj na strane pracovníkov štátneho podniku LSR, ktorí sú často obviňovaní zo zámerného zbrzdžovania reprivatizačného procesu. Zo strany vlastníkov sa ozývajú hlasy, aby im užívateľské práva boli obnovené aktom „ako ste nám vzali, tak nám aj vráťte“, t. j. na základe

alebo vychádzajúc z rozhodnutí bývalých ONV.

Napriek spomínaným problémom pracovníci reprivatizačných odborov, útvarov a komisií vyvíjali enormné úsilie vyjsť v ústrety oprávneným osobám. V každom regióne Slovenska sa pri tom vyskytujú špecifické problémy, čo sa aj v súčasnosti prejavuje najmä na Horných Kysuciach, kde sa vlastníci neustále domáhajú zjednodušeného vydania práva užívania. Sice oprávnené sa domáhajú úžitku zo svojho vlastníctva, ale nechcú sa prispôbiť k platným právnym normám, ktoré sú nevyhnutné pre zákonné odovzdanie užívacích práv. Urbánci bez vydania majetku začali samostatne spracovávať kalamitu, drevnú hmotu dodávať dohodnutým odberateľom, vydávali listky na palivové drevo členom urbáru, pričom boli konštituovaný podľa zákona č.83/1990 Zb. o združovaní občanov (v tomto prípade nesmú podnikáť, hospodáriť). Naposledy tieto problémy riešila Sekcia lesnícka MP SR za účasti generálneho riaditeľstva LSR, š. p. Banská Bystrica a OZ Čadca v dňoch 20. – 21. marca t. r. spolu so zástupcami Regionálneho združenia vlastníkov nešťátnych lesov okresu Čadca a Združenia vlastníkov nešťátnych lesov Dlhá nad Kysucou.

Prinavracanie vlastníckych a užívacích práv oprávneným osobám sa v súčasnosti v rámci štátneho podniku lesy Slovenskej republiky riadi platnými právnymi normami:

- zákonom č. 229/91 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku vrátane noviel
- zákonom č. 138/91 Zb. o majetku obcí vrátane noviel
- zákonom č. 282/93 Zb. o zmiernení majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam vrátane noviel (najmä 97/2002 Z. z.), ako aj
- usmernením MP SR č. 149/1999 – 730 na disponovanie s lesným majetkom štátu, lesným pôdnym

fondom s nezisteným vlastníctvom, ktorého vlastníctvo nie je evidované a ku ktorému vlastníci svoje práva neuplatnili a na vydávanie majetku v ucelených lesných častiach.

Doposiaľ bolo k 31. 12. 2002 prinavrátené celkom 763 366 ha (viď tabuľku Prehľad o odovzdaných a prenajatých lesoch v ha od začiatku reprivatizačného procesu do 31. 12. 2002, z) toho:

- fyzickým osobám (súkromným leso-majiteľom)	120 058 ha
- pozemkovým spoločnostiam	404 977 ha
- mestám a obciam	177 777 ha
- cirkvám a náboženským spoločnostiam	59 214 ha
- iným vlastníkom	1 340 ha

Zostáva prinavrátiť ešte 284 951 ha, t. j. 27,18 % z pôvodných 1.048 317 ha neštátnych lesov. Ide predovšetkým o rozdrobené vlastníctva, podielové vlastníctva malých výmer, málo rentabilné, alebo takmer nerentabilné lesy a o pozemky zatiaľ neznámych, nevydokladovaných vlastníkov.

Percentuálne zostáva najviac odovzdať odštepným lesným závodom Palárikovo (86,81 %), Levice (68,33 %), Krupina (58,83 %), Revúca (57,75 %), Šaštín (56,15 %).

Od 50 do 30 % zostáva odovzdať OZ Hnúšťa (46,02 %), Prievidza (44,14 %), Topoľčianky (39,66 %), Čadca (39,13 %), Trenčín (35,51 %), Sobrance (33,45 %), Kriváň (31,79 %).

Od 30 do 10 % zostáva odovzdať OZ Smolenice (29,80 %), Považská Bystrica (28,27 %), Bardejov (22,89 %), Vranov (21,46 %), Žarnovica (18,42 %), Prešov (16,46 %), Žilina (15,91 %), Slovenská Ľupča (14,46 %), Rožňava (11,04 %).

Pod 10 % zostáva odovzdať OZ Beňuš (6,47 %), Košice (5,12 %), Námestovo (3,61 %), Čierny Balog (3,39 %).

Najmenej zostáva odovzdať v rámci OZ Liptovský Hrádok (2,36 %).

Pretrvávajúce problémy v reprivatizačnom procese:

- nízke majetkoprávne usporiadanie podielového spoluvlastníctva v ucelenej lesnej časti (ULČ), v tom malé % vydokladovanosti (už spomínaná absencia dedičských konaní, resp. ich neúplnosť, rozdrobené podielové spoluvlastníctvo, nezáujem vlastníkov pri pozemkových úpravách doložiť vlastníctvo)
- poskytovanie informácií - správy katastra nie sú vždy schopné poskytnúť identifikácie a informácie o vlastníkovi v takej podobe, aby bolo možné vyhotoviť dohodu o odovzdaní majetku a následne vykonať zmenu v užívaní v súbore „ C „, popisných informácií
- jediným možným právne relevantným dokladom v neidentických katastrálnych územiach (stav v PKN evidovaný na krokárskych mapách) je poskytovanie identifikácií správou katastra v digitálnej forme podľa jednotlivých katastrálnych území. Doteraz oficiálne poskytovanie identifikácií a databáz o vlastníkoch z pozemkových úprav nie je právne ošetrené
- neochota vlastníkov zakladať združenia podľa platného metodického usmerenia MP SR č. 149/1999-730
- niektorí vlastníci združení podľa zákona NR SR č. 83/1990 Zb. naďalej trvajú na odovzdávaní užívateľských práv
- neochota uzatvárať zmluvy o spoločnom obhospodarovaní s našim štátnym podnikom LSR na podiely neznámych, nevydokladovaných a neprihlásených vlastníkov (povinnosť vyplývajúca zo zákona NR SR č. 80/1998 Z. z.) v zmysle usmerenia MP SR č. 149/1999-730
- odbory OÚ - PPLH nedokážu usporiadať vlastnícke a užívateľské pomery v prípadoch, že nedôjde k dohode medzi doterajším užívateľom LSR, š. p. a združením vlastníkov

Za účelom urýchliť reprivatizačný proces LSR š. p., okrem osvetly, ktorú robia odštepné závody, vyzvali prostredníctvom svojej internetovej stránky všetky oprávnené osoby, aby o prinavrátenie vlastníckych a užívateľských práv požiadali príslušný odštepný závod, v teritóriu ktorého je príslušné katastrálne územie. Oboznámili ich, čo má obsa-

hovať žiadosť oprávnenej osoby - deklarácia vlastníctva, doložiť právne relevantný doklad o vlastníctve ako je pozemnoknižná vložka (PKV), list vlastníctva (LV), dedičské rozhodnutie, darovacia, kúpna, výmenná zmluva alebo iná právna listina preukazujúca vlastníctvo, identifikácia parciel so snímkou z pozemkovej mapy, resp. geometrický plán.

Pri podielovom vlastníctve (spoluvlastníctve) by bolo účelné a obojstranne výhodné, aby sa vlastníci združili za účelom vydania majetku v celku. Užívacie práva možno vydať individuálnym vlastníkom a vlastníkom združeným:

A/ podľa § 829 a nasl. Občianskeho zákonníka

B/ podľa Obchodného zákonníka (obchodné spoločnosti alebo družstvá)

C/ podľa zákona č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločnostiach

V súčasnom období zostávajú úlohy v oblasti reprivatizácie jednými z rozhodujúcich, pretože bez ukončenia reprivatizácie nie je možné koncepčné riešenie správy a obhospodarovania štátnych lesov.

Zámerom pre budúce obdobie je neustále zintenzívňovať proces prinavracania vlastníckych a užívateľských práv oprávneným osobám v zmysle platných legislatívnych noriem, odčleňovať vlastníctvo štátu od majetku neštátnych subjektov a tým vytvárať predpoklady pre možnosť transformácie Lesov Slovenskej republiky, š. p. na akciovú spoločnosť so 100 % účasťou štátu.

Predpokladom urýchlenia celého procesu je vyčlenenie dostatočného množstva finančných prostriedkov pre potreby geometrického zamerania, ako aj vytyčovania hraníc jednotlivých druhov vlastníctva priamo v teréne.

Je potrebné však konštatovať, že k odbúraniu všetkých bariér môže dôjsť iba dôslednou úpravou, zmenou existujúcej legislatívy, ktorá danú problematiku v súčasnej podobe nerieši do dôsledkov.

Najmä u OZ s nízkym % podielom odovzdaných neštátnych lesov je potrebné podrobne analyzovať príčiny a hľadať spôsoby odstránenia negatívnych faktorov, ktoré ovplyvňujú prinavracanie práv pôvodným vlastníkom

Vypracoval Ing. Stanislav Vyhnálik

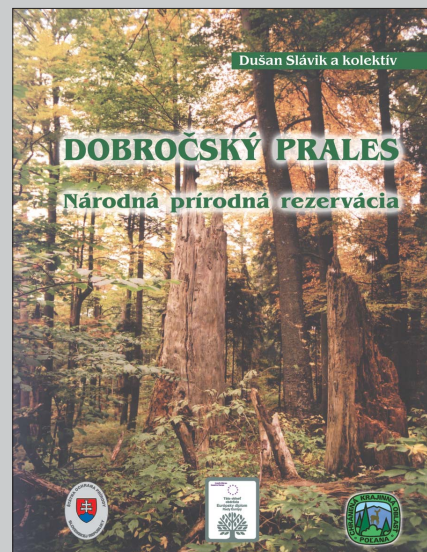
Predstavujeme Vám publikáciu

DOBROČSKÝ PRALES

Národná prírodná rezervácia

Autori:

Ing. Dušan Slávik, Ing. Július Burkovský, Mgr. Michaela Galvánková, Ing. Stanislav Glejdura, Doc. Ing. Eva Križová, CSc., Doc. Ing. Rudolf Kropil, CSc., Ing. Boris Pekarovič, Ing. Ivan Rybár, Prof. Ing. Milan Saniga, DrSc., Prof. Ing. Rudolf Šály, DrSc.

“Keď sa povie Dobročský prales, určite spozornejú lesníci z celého Slovenska, ale tiež široká laická verejnosť. Je to nepochybne jedna z najznámejších rezervácií u nás”. Týmito slovami začína predhovor v takmer stostranovej knižke, ktorá poskytuje najaktuálnejšie informácie o veľmi známej rezervácii. Z obsahu sa môže čitateľ dozvedieť okrem základných údajov, histórii ochrany, ktorá začala začiatkom dvadsiateho storočia o prírodných pomeroch územia. V publikácii sú údaje o hubách, rastlinstve a živočíšstve pralesa. V časti “Štruktúra pralesa” vysvetľuje vývojové štádiá, produkčné pomery a regeneračné procesy. V ďalšej časti informuje o výskume v území a podrobnejšie uvádza niektoré doterajšie výsledky, ako sú pôdne charakteristiky, zoznam húb, zoznam rastlín a hniezdnej ornitocenózy. Podrobne sú uvedené podmienky pre exkurzie, ktoré zabezpečuje Odštepňový závod Lesov SR v Čiernom Balogu, a Občianske združenie Vydra.

Územie je držiteľom Európskeho diplomu. Čo tomu predchádzalo a aké povinnosti z toho vyplývajú sú uvedené v samostatnej časti publikácie. Uvedené sú tiež všetky dostupné odborné práce, kde boli publikované údaje o Dobročskom pralesi.

Súhrn v anglickom, nemeckom a ruskom jazyku, umožní získať základné informácie aj zahraničným čitateľom.

Po tridsaťšesťročnom odstupe, kedy vyšla knižka Priesola a Randušku, dopĺňa uvedená publikácia medzeru, kde sa môže čitateľ dozvedieť odbornou - populárnou formou o území, ktoré popri doterajších uznaniach aspiruje spolu

s ďalšími pralesmi Slovenska na zaradenie do svetového prírodného dedičstva.

V publikácii sa poukazuje na nevyhnutnosť spolupráce pri starostlivosti o prales, je to potrebné hlavne pri riešení následkov kalamít, ktoré sa aj v tomto území vyskytujú. Len vďaka vzájomnému pochopeniu je možné dodržať zákonom stanovený režim a neohroziť okolité porasty vznikom ohnisk

podkôrneho hmyzu. V spolupráci s pracovníkmi vedeckého výskumu sa hľadajú spôsoby zodpovedajúceho manažmentu.

V závere publikácie je uvedené, “Na Slovensku je niekoľko hodnotných a zaujímavých území, ktoré sú výsledkom vzácnej “spolupráce” stvoriteľa a cieľavedomej ľudskej činnosti. Vplyvom dejinných udalostí sa postoje a chovanie človeka mení a niekedy je rozporné do takej miery, že niektorá generácia pustoší až likviduje to, čo generácie pred ňou vytvorili, alebo zachovali. Je šťastím, že sa takýto úkaz v prípade Dobročského pralesa nevyskytol. Od prvých myšlienok, ktoré smerovali k jeho zachovaniu a ochrane nasledovali vždy iba ušľachtilé snahy v prospech tohoto územia”.

Finančným príspevkom Lesov SR, bolo vydanie rozšírené o dotlač pri organizovaní “Dňa stromu”, ktorý sa konal v Čiernom Balogu - Vydrove, 19.7.2003 spolu s otvorením Expozície NPR Dobročský prales v lokalite Pred Skalicom.

Publikáciu dopĺňa farebná príloha a je vytlačaná na recyklovanom papieri, grafická úprava a tlač Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva SR vo Zvolene.

Text: Redakcia Lesníka

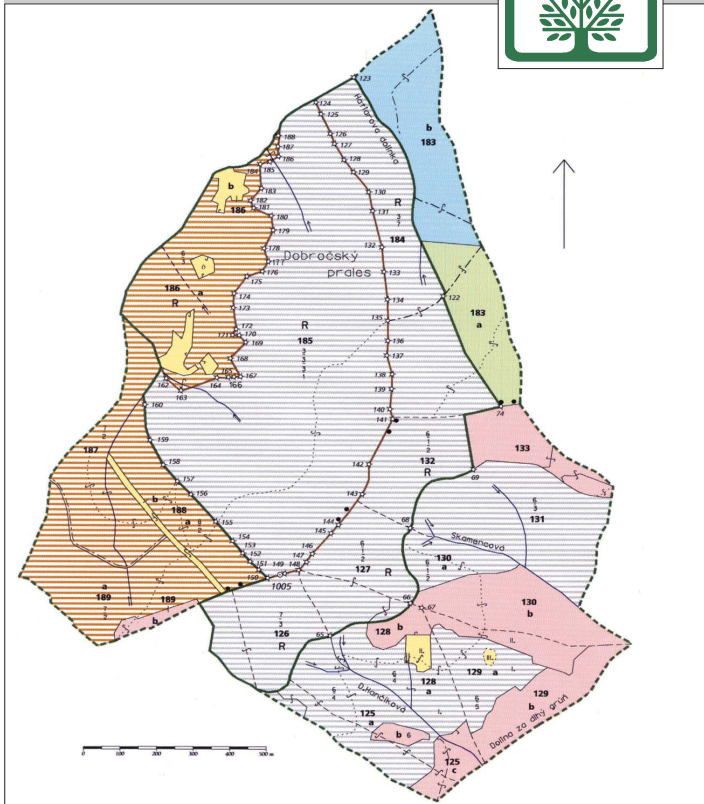
Práce na výskumných plochách

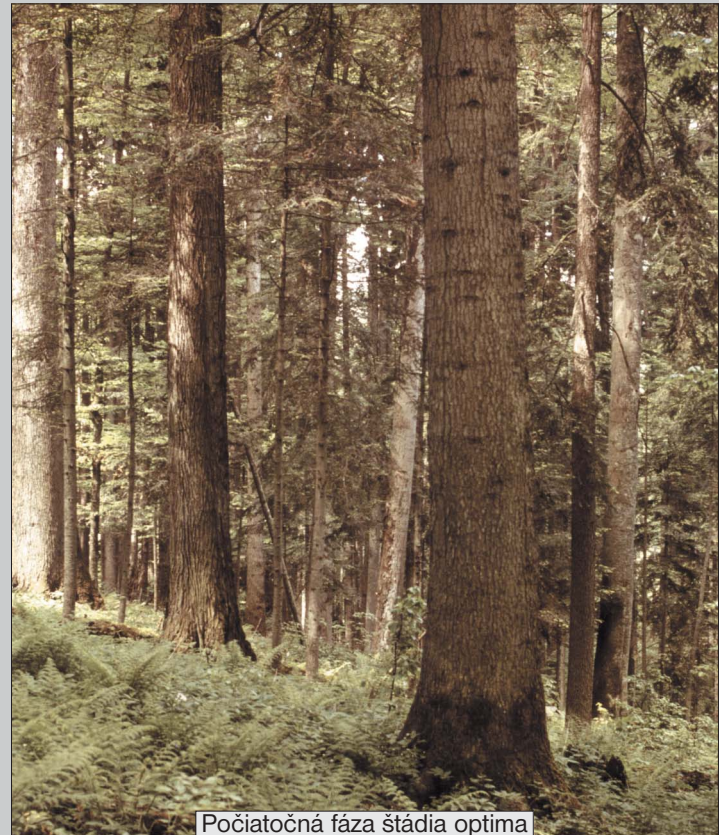
Preberanie Európskeho diplomu v roku 1999

Kontrola plnenia podmienok v roku 2002

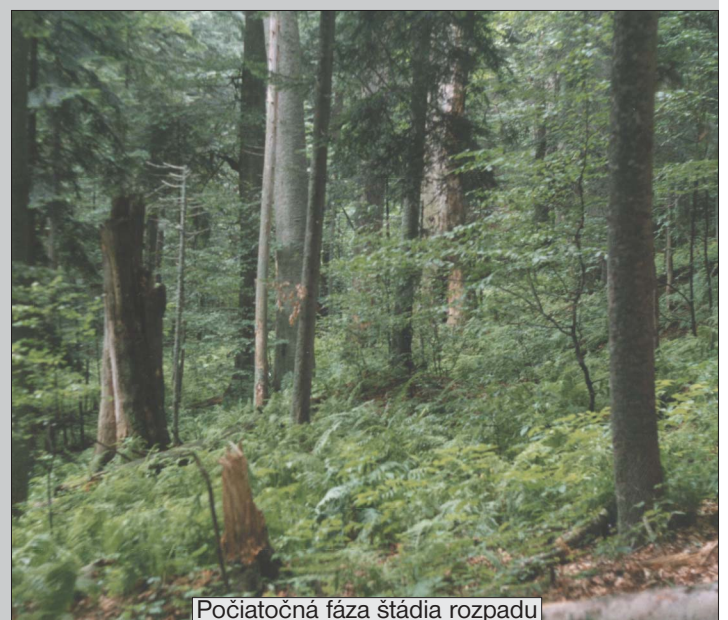
Porastová mapa, stav k 1.11 1996, Lesoprojekt, Zvolen 2002

Počiatková fáza štádia optima

Náučný panel pri vstupe do rezervácie

Počiatková fáza štádia rozpadu

Od roku 2001, kedy bol NR SR pod č. 311/2001 Z.z. prijatý celkom nový Zákonník práce (ďalej „ZP“), pričom jeho účinnosť bola stanovená na **1.4.2002** sme zaznamenali už jeho štvrtú novelu.

Ostatná novela ZP vydaná ako zákon NP SR č. 210/2003 Z.z. nadobudla účinnosť **1.7.2003** a zásadným spôsobom mení a dopĺňa jeho znenie resp. upravuje celkom nové pracovnoprávne inštitúty.

Týmto príspevkom chceme len v heslách upozorniť na tie najpodstatnejšie zmeny, ktoré citovaná novela ZP obsahuje.

Predovšetkým „v Základných zásadách“ ZP boli prijaté zmeny článkov 2, 4, 9 a 10, kde najmä čl. 9 a 10, na rozdiel od doterajšej úpravy, zrovnoprávňuje v upravených veciach **zamestnávateľov so zamestnancami** (uplatnenie práva na súde, právo na kolektívne vyjednávanie).

V I. časti - „Všeobecné ustanovenia“ sa v novom § 11 vymedzuje obsah nového pojmu - **zástupcovia zamestnancov**, ktorými sú príslušný odborový orgán, zamestnanecká rada a zamestnanecký dôverník.

Vypustilo sa znenie § 12, takže od 1.7.2003 môže pracovnoprávny vzťah vzniknúť aj medzi manželmi.

Podrobnejšia je aj úprava § 13 o zákaze diskriminácie pričom na účely zásady rovnakého zaobchádzania sa vymedzujú pojmy priamej a nepriamej diskriminácie a u odst. 7 sa pre tento účel dáva zamestnancovi možnosť domáhať sa súdnej ochrany svojich práv, vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Na argumenty zamestnanca v tejto súvislosti musí zamestnávateľ preukázať, že zásadu rovnakého zaobchádzania neporušil.

V II. časti - „Pracovný pomer“ sa § 42 (prac. zmluva) doplnil o celkom nové ustanovenie odst. 2, ktorým sa

Ďalšia významná novela Zákonníka práce

rieši **založenie** pracovného pomeru v súvislosti s voľbou, resp. s vonkajším alebo vnútorným vymenovaním do funkcie, keď k založeniu prac. pomeru písomnou zmluvou dôjde až po voľbe, či vymenovaní do funkcie.

Doterajší pojem „skúšobná lehota“ v § 45 sa mení na „**skúšobnú dobu**“, čo má vplyv predovšetkým na určenie jej začiatku a konca. Jej dĺžka je naďalej max. 3 mesiace.

V tejto časti ZP je jedným z najdôležitejších celkom nové znenie § 48 upravujúce **prac. pomer na určitú dobu**. Tento možno dohodnúť predĺžiť, resp. dohodnúť opätovne najviac na 3 roky, nad túto dobu možno takto prac. pomer dohodnúť predĺžiť, resp. opätovne len za podmienok upravených v odst. 3 -7.

V ďalšom ustanovení § 49 upravujúcim **prac. pomer na kratší prac. čas** sa v novom znení odst. 6 uvádza, že ak rozsah dohodnutého prac. pomeru je menej ako 20 hodín týždenne, potom tento prac. pomer môže každá zmluvná strana skončiť výpoveďou (z akéhokoľvek dôvodu alebo aj bez dôvodu) s 15 dňovou

výpovednou dobou., na takýto prac. pomer sa potom niektoré ustanovenia ZP nevzťahujú (odst. 7).

V tejto časti ZP upravujúcej aj skončenie prac. pomeru sa v § 62 - „výpovedná doba“ uvádza len jej **minimálna** dĺžka, ktorá je rovnaká pre zamestnanca i zamestnávateľa a jej dĺžka je min. 2 mesiace, resp. min. 3 mesiace, ak zamestnanec pracoval u zamestnávateľa najmenej 5 rokov.

V § 63, ktorý upravuje výpoveď danú zamestnávateľom, sú novoupravené výpovedné dôvody podľa jeho odst. 1 písm. d) a e) a tiež podmienka výpovede, tzv. „conditio sine qua non“ podľa jeho odst. 2, ktorej nesplnenie má za následok aj neplatnosť výpovede.

Aj dôvody okamžitého skončenia prac. pomeru zo strany zamestnávateľa podľa § 68 sú v odst. 1 upravené odlišne od doterajšieho znenia., zákaz okamžitého skončenia prac. pomeru (predtým aj v ustanoveniach o zákaze výpovede) ZP vzťahuje na vymedzené dôvody u tehotných zamestnankýň, zamestnankýň na MD, zamestnankyňou (zamestnancom) na rodič. dovolenke, osamelých zamestnankýň (zamestnancov) starajúcich sa vymedzené FO.

Nová je úprava (aj vo vzťahu k § 11a) účasti **zástupcov zamestnancov** pri skončení prac. pomeru (§ 74), ako aj dôsledky neplatnej výpovede, resp. okamžitého skončenia prac. pomeru, či jeho skončenia v skúšobnej dobe (§ 79).

Novou základnou povinnosťou zamestnanca upravenou pod písm. d) je **dodržiavať** v období pri nároku na náhradu príjmu pri dočasnej PN liečebný režim určený lekárom., porušenie tohoto ustanovenia môže pre zamestnanca znamenať aj skončenie prac. pomeru (výpoveď, okamžité zrušenie) pre závažné porušenie prac. disciplíny.

JUDr. Milan Vančo

Návšteva z Číny

Dňa 5.8.2003 navštívila náš podnik päťčlenná delegácia podnikateľov z ďalekej Číny.

Naši čitatelia sú informovaní o rozvoji stykov s touto veľkou a ďalekou krajinou.

Začiatkom roku sme Vás informovali o programe Zelená Čína, potom to bola návšteva čínskeho veľvyslanca v Badínskom pralesi.

Návšteva podnikateľov už naznačuje konkrétne kroky v programe Zelená Čína. Delegáciu sprevádzal Edo Zdzieblo riaditeľ firmy Delta Line, ktorá bude sprostredkovať program Zelená Čína. Čínski podnikatelia reprezentovali firmy, ktoré sa budú na tomto programe podieľať.

Po prijatí na GRŠ.p. Lesy SR navštívila delegácia v sprievode pani organizačnej riaditeľky Ing. Ivany Špilákovéj prevádzku SDV na OZ Beňuš v Závadke. Podnikatelia sa veľmi živo a detailne zaujímali o postup výroby viacerých komponentov a tiež o konkrétne výrobky ich kvalitu a ceny.

Veľmi podrobne sa zaujímali o jednotlivé druhy guľatiny pričom najväčší záujem prejavovali o drevinu buk. Konkrétne obchody neboli na mieste uzavreté, ale podľa záujmu sa črtajú zaujímavé zákazky napriek veľkej vzdialenosti, ktorá nás navzájom delí.

Už cestou do Závadky a na Čierny Balog čínski podnikatelia vyjadrovali obdiv nad veľkou lesnatosťou našej krajiny a nad obhospodarovaním lesov. Osobitne ich zaujalo zachovanie historickej hodnoty Dobročského pralesu.

Vedúci čínskej delegácie Leng Jilin generálny riaditeľ pekingskej firmy na dekoratívne ozeleňovanie poďakoval za prijatie na Slovensku a vyjadril presvedčenie, že spolupráca bude naďalej úspešne pokračovať.

Text a foto: Ing. Jozef Híkl

Pod lesom vejú tri zástavy – slovenská, Lesov SR a EU. Tá posledná nie je povinnou dobovou kulisou, štrasbugskí úradníci zámer vybudovať v tejto doline lesnícky skanzen deklaratívne podporili. Medzi návštevníkmi vidno okrem čestných hostí z KÚ, VUC a OÚ aj mnoho lesníkov, drevárov, známych pedagógov i umelcov, ochranárov vládnych aj mimovládnych, no predovšetkým prekvapivé množstvo tých, pre ktorých predovšetkým je toto podujatie určené. Ľudí, ktorí majú radi les...

Pred pol jedenástou prichádza z horného konca doliny piskajúci parný vláčik s naloženou guľatinou. Málokto si uvedomuje, že takúto zostavu tu už pekných pár rokov nebolo vidieť. Na jednom výreze je veľký nápis „ZAČÍNAME“. Z rušňa vystupuje desaťročný Vojtík, aby sa so šibalským záujmom vyškríbal k štylizovanému hniezdu na strom, ktorý na tento účel vyrástol priamo pod javiskom. Na scénu prichádza majster slova Ladislav Chudík, rodák z neďalekého Hronca, aby najprv slovami básnika a potom aj vlastnými vyjadril svoj vzťah k hore. Predohru ukončujú štyri holuby, ktorých Vojtík vypúšťa z hniezda. V úvodnom slove sa generálny riaditeľ Lesov SR Karol Vinš nevyhýba ani otázkam spojeným s očakávanou transformáciou podniku, jeho slová však patria predovšetkým spoluvorcom a návštevníkom celého podujatia. Za strom roka vyhlasuje našu najrozšírenejšiu drevinu – buk. Po slávnostných lesniciach prichádzajú na pódium folkloristi zo zvolenskej Polány. Rýchlo sa približuje jeden z vrcholov podujatia, ktorý moderátor dňa pán Gogola uvádza pod názvom lesnícky hyde – park. Tu má každý možnosť vystúpiť a vyjadríť svoj názor na lesnícke dianie. Mnohí to využívajú, na prekvapenie kritických názorov je menej. Tento fakt však nemožno štatisticky preceňovať. Nasleduje spontánny ľudský okamih, keď na javisko prichádzajú poslední slovenskí uhliari z hontianskeho Hrušova, aby z rúk Ing. Vinša prebrali ďakovné listy. Výsledok ich diela –

originálne vypálené drevené uhlie priamo v skanzene dostávajú všetci návštevníci spolu s certifikátom o pôvode už pri prezentácii. Záverečný programový blok je v znamení historického pripomenutia. Po vlnajšej návšteve Márie Terézie prichádza do Vydrovskej doliny po takmer 200 rokoch spolu s profesorom Wilckensom a grófom Breslerom dobročský rodák J.D. Matejovie. V podaní hercov zvolenského divadla zobrazujú ťažké chvíle, keď lesný pojazdný Dekret musel pred vrchnosťou obhajovať svoje novátorstvo. Scénka je napísaná podľa zatiaľ nevydaného románu Petra Kováčika, ktorú pod názvom Nezabudnutý venoval svojmu slávnemu rodákovi. V závere scény sa Dekret prenáša do prítomnosti a pozýva všetkých na otvorenie prvého lesníckeho skanzenu na Slovensku.

Čestní hostia a následne stovky návštevníkov sa vydávajú po trase „chodníka lesného času“, aby na 39 zastávkach videli názornú ukážku aspoň časti práce lesníckych a ochranárskych odborníkov. Víta ich strom, ktorého každá vetva nesie informáciu o jednej funkcii lesa. Heslo nad vstupnou bránou koncentrovane vyjadruje hlavnú ideu skanzenu: „Civilizácia sa začala rúbaním lesov a prežiť môže len s ich ochranou“. Nasledujú jednotlivé lesné zastávky, ktoré označujú originálne tabule s vyrezávanými piktogramami. Prerezávka, prebierka, ťažba, snehová jama, lesné traktory a lanovky, diviak, sochy piličov, živá mapa lesnatosti, pocta lesníkom a ochrancom, lesy ochranné a účelové, pôdna sonda, voda a les, mravenisko, lesnícke značky, vodný trkáč a úhľadná lesná škôlka, profil lesnej cesty a budovanie zväznic, vodný a suchý šmyk, lesné železničky, to je len časť toho, čo tu môže návštevník v reálnom prostredí uvidieť. Informácie ho nezaťažujú podrobnosťami, ide o predstavenie základných súvislostí a pojmov, čo je vždy cesta k poznaniu...

Osobitnú kapitolu si zasluhuje práca eko – umelcov višegrádskej štvorky, ktorých originálne diela trvalo oživilo celý areál. Veľmi vzácne bolo to, že na

medzinárodnom sympóziu sa nestretli len špičkoví umelci, ale aj študenti z Vysokej školy výtvarných umení. Výsledok ich spoločného nasadenia je škoda popisovať, ten treba jednoducho vidieť. Biologické, technické a historické videnie lesa umelci obohatili o štvrtý rozmer...

Iniciátorom, investorom a realizátorom Lesníckeho skanzenu sú Lesy Slovenskej republiky. Generálne riaditeľstvo a osobitne Odštepny závod v Čiernom Balogu vynaložil mimoriadne úsilie pre zdar diela. Ani to by však nebolo stačilo, keby lesníci nenašli nadšených partnerov, ktorí prispeli veľmi konkrétnou pomocou. Nemožno nespomenúť mimoriadne veľkú pomoc Štátnej ochrany prírody z Banskej Bystrice, Čiernohronskej železničky z Čierneho Balogu, Súkromnej firmy Kudiak STASMO z Oravskej Polhory, Slovenského poľovníckeho zväzu z Brezna, ZŤS TEES z Trstenej, Medzinárodného sympózia OSRBLIE...

Samozrejme, všetko je to najmä o ľuďoch a ak sa zídu, tak ako sa to stalo v tomto prípade, tí, ktorí do veci vložia nielen ruky, ale aj srdce, výsledok sa musí dostaviť. Dňa 19. júla 2003 bola nádejne sprístupnená prvá časť diela, dokumentujúceho úžasnú hodnotu, ktorú lesy, ich história, ale predovšetkým budúcnosť, pre ľudstvo predstavujú. Nemenný význam skanzenu spočíva v záchrane mnohých lesníckych diel, pomôcok a písomností, ktoré sa v toku času rýchlo strácajú. Vďaka patrí všetkým, ktorí svojimi lesníckymi pokladmi prispeli, či prispejú. Ich dary budú verejnosti sprístupnené aj v hájenke zo Smrečín, ktorá bude do areálu presťahovaná ešte v tomto roku.

V závere by sa hypotetický kronikár možno obmedzil na zazanemenanie slov jedného z prominentných hostí. Tento skôr, ako sa pri odchode posadil do „svojho bavoráka“ povedal: „Blahoželám vám. A ďakujem!“ Vyznelo to celkom úprimne. A nepochybne patrilo všetkým, ktorí sa o úspech vo Vydrovskej doline pričínili.

Ján Mičovský
Lesy SR

Jubilanti medzi nami

JÚN 2003 Životné jubileá 50 rokov

Ing. František Král, nar. 24. 6. 1953, VTN – OZ Palárikovo • **Ing. Rudolf Trgiňa**, nar. 7. 6. 1953, VOR – pestovateľ – OZ Prievidza • **Ing. Stanislav Štrba, CSc.**, nar. 14. 6. 1953, VOR – OBP, PO, CO – OZ Krupina • **Ján Cimbal**, nar. 22. 6. 1953, ST na LS Plavnica – OZ Bardejov

60 rokov

Ing. Vladimír Drozd, nar. 29. 6. 1943, STV na LS Remata – OZ Prievidza • **RSDr. Pavol Fáber**, nar. 29. 6. 1943, VOR – BOZP, PO, CO – OZ Prievidza • **Milan Janík**, nar. 24. 6. 1943, STV na LS Oščadnica – OZ Čadca • **Peter Baláž**, nar. 30. 6. 1943, majster opráv mech. prostriedkov na DHS Žiar nad Hronom – OZ Žarnovica • **Ing. Cyril Faško**, nar. 22. 6. 1943, VORŠ – držba a správa majetku – GR BB

Odchod na starobný dôchodok

Ing. Vladimír Drozd, nar. 29. 6. 1943, STV na LS Remata – OZ Prievidza • **RSDr. Pavol Fáber**, nar. 29. 6. 1943, VOR – BOZP, PO, CO – OZ Prievidza • **Milan Janík**, nar. 24. 6. 1943, STV na LS Oščadnica – OZ Čadca • **Peter Baláž**, nar. 30. 6. 1943, majster opráv mech. prostriedkov na DHS Žiar nad Hronom – OZ Žarnovica • **Ing. Cyril Faško**, nar. 22. 6. 1943, VORŠ – držba a správa majetku – GR BB

JÚL 2003 Životné jubileá 50 rokov

Emanuel Ušák, nar. 14. 7. 1953, ST na DHS Smolenice – OZ Smolenice • **Viliam Cigáň**, nar. 13. 7. 1953, ST – ekonóm na LS Nitra – OZ Palárikovo • **Ing. Jozef Šimák**, nar. 7. 7. 1953, VOR – mechanizátor – OZ Čadca • **Ing. Vít Barančok**, nar. 18. 7. 1953, vedúci LS Polomka – OZ Beňuš • **Cyril Golian**, nar. 26. 7. 1953, SOR – stavebná činnosť – OZ Čierny Balog • **Peter Potočár**, nar. 12. 7. 1953, VLO na LS Predajná – OZ Slovenská Ľupča • **Vladimír Malachovský**, nar. 16. 7. 1953, VLO na LS Banská Bystrica – OZ Sl. Ľupča • **Ing. Ivan Žirka**, nar. 31. 7. 1953, STV na LS Ladzany – OZ Krupina • **Stanislav Haluška**, nar. 2. 7. 1953, VLO na LS Gíraltovec – OZ Bardejov • **Ing. Ján Snopko**, nar. 10. 7. 1953, VOR – samostatný programátor – GR BB

60 rokov

Anton Kímel, nar. 20. 7. 1943, majster manipulácie a expedície na DHS Trenčín – OZ Trenčín • **Ing. Pavol Antoš**, nar. 27. 7. 1943, VTN – OZ Beňuš • **Jozef Kmec**, nar. 19. 7. 1943, TV – ekonóm na DHS Bardejov – OZ Bardejov • **Ing. Gustáv Mitske**, nar. 3. 7. 1943, STV – pestovateľ na LS Ladová – OZ Rožňava

Odchod na starobný dôchodok

Ing. Gustáv Mitske, nar. 3. 7. 1943, STV – pestovateľ na LS Ladová – OZ Rožňava

AUGUST 2003 Životné jubileá 50 rokov

Ing. Miloslav Štefánik, nar. 15. 8. 1953, vedúci LS Drietoma – OZ Trenčín • **Ivan Mydlík**, nar. 31. 8. 1953, VLO na LS Opatová n/V – OZ Trenčín • **Peter Mravčák**, nar. 11. 8. 1953, VLO na LS Kráľova Hoľa – OZ Liptovský Hrádok • **Štefan Šufliarský**, nar. 29. 8. 1953, VLO na LS Ľuboreč – OZ Krupina • **Pavel Kret**, nar. 11. 8. 1953, VLO na LS Kyslinky – OZ Kriváň • **Eva Kemecheyová**, nar. 12. 8. 1953, SOR – účtovník – OZ Košice • **Ing. Pavol Jakab**, nar. 18. 8. 1953, poverený riaditeľ OZ – OZ Košice • **Ing. František Štulajter, CSc.**, nar. 26. 8. 1953, vedúci odb. koncepcii a rozvoja – GR BB

60 rokov

Ján Mello, nar. 28. 8. 1943, VLO na LS Bojnice – OZ Prievidza • **Ing. Ján Habdák**, nar. 2. 8. 1943, vedúci DHS Trenčín – OZ Trenčín • **Anton Janík**, nar. 27. 8. 1943, ST – ekonóm, MTZ na LS Dolná Súča – OZ Trenčín • **Ing. Ivan Fleischer**, nar. 9. 8. 1943, STV na LS Smolník – OZ Košice

Odchod na starobný dôchodok

Ján Mello, nar. 28. 8. 1943, VLO na LS Bojnice – OZ Prievidza • **Anton Kímel**, nar. 20. 7. 1943, majster manipulácie a expedície na DHS Trenčín – OZ Trenčín • **Ing. Ján Habdák**, nar. 2. 8. 1943, vedúci DHS Trenčín – OZ Trenčín • **Ing. Ivan Fleischer**, nar. 9. 8. 1943, STV na LS Smolník – OZ Košice • **Mária Jurašová**, nar. 22. 8. 1949, SOR – účtovník – OZ Prešov

ORAVSKÝ POHÁR

Celkové výsledky

Poradie	Priezvisko a meno	Štát	Štart. číslo	Stinka	Odvetovanie	Výmena reťaze	Kombinovaný rez	Rez na podložke	Trestné body	Body celkom	Diskv.
1.	Barták Hubert	ČR	10	626	434	106	168	181		1515	
2.	Gerža Miroslav	ČR	30	651	396	88	175	197	-20	1507	
3.	Vorlíček Jiří	ČR	29	597	420	106	185	188		1496	
4.	Kostrúnek Jiří	ČR	17	614	432	106	157	174	-20	1483	
5.	Herzog Jiří	ČR	12	572	442	95	156	214		1479	
6.	Grofčík Peter	SR	24	602	406	75	151	169	-20	1403	
7.	Kukuc Jaroslav	SR	1	632	434	95	110	131	-50	1402	
8.	Koľaj Mikuláš	SR	18	526	436	83	162	164		1371	
9.	Korman Tibor	SR	2	561	396	30	170	176	-70	1333	
10.	Hrubjak Štefan	SR	23	525	444	41	181	130		1321	
11.	Lauroško Ján	SR	20	541	362	57	162	198	-80	1320	
12.	Malík Ján	SR	6	502	374	78	190	167	-40	1311	
13.	Brinda Peter	SR	11	454	420	89	173	158		1294	
14.	Košút Michal	SR	28	550	372	72	144	144		1282	
15.	Mudrák Mário	SR	14	529	350	90	123	181		1273	
16.	Drozd Róbert	SR	5	559	374	73	147	118		1271	
17.	Anděl Jiří	ČR	3	447	412	104	179	120	-20	1262	
18.	Masaryk Peter	SR	7	467	402	89	148	140		1246	
19.	Čech Jaroslav	ČR	31	532	420	67	177	42	-40	1238	
20.	Kozák Jozef	SR	21	494	376	84	166	111	-10	1231	
21.	Palider Pavol	SR	25	413	406	91	173	145		1228	
22.	Mokošák Ľubomír	SR	19	456	342	82	171	103	-40	1154	
23.	Pekarovič Peter	SR	15	471	258	81	157	176	-140	1143	
24.	Dzurko Dušan	SR	27	427	326	77	155	145	-100	1130	
25.	Giertli Ján	SR	4	413	388	57	154	47	-100	1059	
26.	Perveka Jaroslav	SR	16	0	422	98	137	222		879	I
27.	Brišák Miroslav	SR	22	0	374	93	139	171	-80	777	I
28.	Trybala Martin	PL	26	510	100	0	71	89	-140	770	
29.	Buxár Jozef	SR	13	0	374	67	159	108		708	I
30.	Florczak Henryk	PL	9	0	322	22	11	76	-130	431	I
31.	Salaciak Silvester	PL	8	0	304	28	11	30	-260	373	I

Výsledky spracoval: Lesy SR, š.p. - OZ Námestovo

LESNÍK, časopis štátneho podniku
Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Ivana Špiláková, *predsedkyňa*,
 Ing. Ján Kovalčík, CSc., Ing. Ján Mičovský, CSc.,
 František Suchanovský, Ružena Vaňousová

Náklad: 1000 výtlačkov

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica

Tel.: 048/434 42 07, Fax: 048/412 59 04;

Zodpovedný redaktor: Ing. Jozef Híkl, www.lesy.sk; e-mail: hikl@lesy.sk

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva vo Zvolene, Sokolská 19, 960 50 Zvolen